

Экспромты ў “тэкстыльным дворыку”

Яўген ШУНЕЙКА

Унутраны дворык Рэспубліканскай галерэі Беларускага саюза мастакоў “Палац мастацтва”. На гэтай утульнай і дастаткова вялікай творчай пляцоўцы можна размясціць самае шырокае кола ўдзельнікаў пленэру, нават прыняць замежных калег. Але на першы раз вырашылі проста паспрабаваць, як гэта будзе, злучыўшы намаганні сталых і зусім маладых беларускіх мастакоў-тэкстыльшчыкаў. Галоўнымі арганізатарамі сталі вядомая мастачка, адзін з лідараў гэтак званана аўтарскага габелена (які аўтар выявы сам і выконвае) Людміла Пятруль ды аспірантка БДАМ Вераніка Юрэвіч-Малашчук. Сярод удзельнікаў — прадстаўнікі эксперыментальных стылёвых напрамкаў, педагогі і выпускнікі розных творчых ВНУ: Ніна Пілюзіна, Антаніна Гурпчанкова, Людміла Дамнянкова, Наталля Аждзер,

Беларусы — “тэкстыльная” нацыя. Як зор у небе, не злічыць усіх вышываных, тканых, вязаных вырабаў народнай творчасці, якімі спрадвеку славяца нашы таленавітыя майстры. Ужо не адзін год Беларуская дзяржаўная акадэмія мастацтваў, Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў, Віцебскі тэхналагічны ўніверсітэт, іншыя навучальныя ўстановы рыхтуюць выдатных спецыялістаў у галіне розных відаў тэкстыльнай творчасці. Але толькі сёлета ўпершыню быў праведзены прысвечаны ёй эксперыментальны пленэр “Метафары і метамарфозы-1”.

Кацярына Разанкова, Ксенія Ралінская, Вераніка Багачова і іншыя.

Як высветлілася, усе ўдзельнікі даўно марылі пра такую творчую магчымасць — працаваць разам на сваім агульным “тэкстыльным дворыку” і рабіць нешта неверагоднае, імправізаваць з матэрыяламі, які дазваляе ствараць вельмі крэатыўныя фармальныя і шматасцявятныя кампазіцыі. Іх можна потым экспанавалі ў самых розных выставачных варыянтах, нават падвешваць у значанай прасторы. У адрозненне ад іншых відаў выяўленчага і дэкаратыўнага мастацтва, тэк-

стыльны твор толькі выйграе ад такіх экспазіцыйных інавацый.

Мадэрністычныя ідэі аб’ядноўвалі на працягу некалькіх летніх дзён мастакоў-аднадумцаў, якія паспелі выканаць, што называецца, “утворчым парыванні” шэраг вельмі арыгінальных творчых экспромтаў. Марыя Барысенка і Юлія Зелая на звычайных рамах саткалі вялікія абстрактныя дываны, Вольга Конева і Марыя Карповіч-Сакалова зрабілі з фарбаванага лямцу сімвалічную “тэкстыльную арку”, Алена Обадава на вачах у захопленых глядачоў стварала аб’ёмныя рознакаляровыя формы з трыкатажных палотнаў. Людміла Пятруль таксама здзівіла нечаканай ідэяй, стаўшы аўтарам першай у беларускім эксперыментальным мастацтве тэкстыльнай “Арткнігі”. Кожны ўдзельнік і назіральнік пленэру адчуў неверагодныя подых інавацыйных магчымасцей, асабліва калі ўсе творы на працягу аднаго дня экспанаваліся ва ўтульным “тэкстыльным дворыку”, уражліва эстэтызуючы выставачную пляцоўку. Яна, дарэчы, чамусьці вельмі рэдка выкарыстоўваецца для такіх мэт.

Падчас абмеркавання вынікаў творчага эксперыменту мастацкі крытык Ларыса Фінкельштэйн прапанавала не губляць ініцыятыву і рыхтавацца ў наступным

Кацярына Разанкова за працай.

годзе да яшчэ больш наватарскай пленэрнай задумы. Якой? Такой, што дазволіць сканцэнтравалі творчыя намаганні ўдзельнікаў на аб’ёмна-прасторавых вырашэннях з лямцу, тканін, карункаў, — чаго яшчэ не было ў практыцы айчынных тэкстыльшчыкаў. Выказаную ідэю арганізатары ды ўдзельнікі пленэру ўспрынялі з вялікім энтузіязмам. Але ж рыхтавацца да такой маштабнай працы трэба не ў апошні момант. Таму быў створаны аркамітэт, вызначаны канкрэтныя абавязкі для кожнага з патэнцыяльных удзельнікаў “Метафар і метамарфоз-2”,

колькасць якіх будзе, несумненна, значна большая.

Такія новыя формы творчага аднавання сведчаць пра рост прафесійнай салідарнасці, пра, так бы мовіць, высокую “тэкстыльную свядомасць” беларускіх мастакоў розных пакаленняў. І ў гэтым бачыцца зарука таго, што яскравы самабытны напрамак нацыянальнага дэкаратыўна-прыкладнага мастацтва стане больш пашыраным і ўплывовым у фарміраванні эстэтычных дамінантаў не толькі традыцыйна вясковага, але і нашага сучаснага гарадскога асяроддзя.

Стварэнне тэкстыльнай “складанкі”.